

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Memójo ocelotno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Konferenca hrvaške stranke prava
v Opatiji.

Opatija, dne 8. maja 1912.

Bivši poslanci Stranke prava v Batinovini so se danes v Opatiji sešli, da se posvetujejo o političnem položaju in nadaljnjem delu Stranke prava. Konferenca je z zadovoljstvom vzela na znanje poročilo o delu odbora Stranke prava, iz katerega izhaja, da je odbor ves čas od uvedbe komisarijata v me-
jah možnosti podvzel vse, kakoli je bilo v interesu hrvaškega stališča in je služilo za ojačenje odporne sile naroda.

Konferenca je sklenila, da se zahvali državnozbornemu hrvaško - slovenskemu klubu, da se je v tem kritičnem času v državnem zboru in v delegaciji odločno in jasno postavil na stališče Stranke prava in pred najvišjimi činitelji monarhije zahteval, da se hrvaško vprašanje končno in pravično reši.

Obenem se je izrazila zahvala tudi ostalim klubom državnega zbora in onim članom delegacije in gosposke zbornice, ki so v čustvu pravičnosti zavzeli stališče v obrambo hrvaškega naroda. Predsednik hrvaško - slovenskega kluba dr. Ivan Šusteršič se naproši, da jim ta sklep konference sporoči.

Konstatiralo se je popolno soglasje konference v pojmovanju političnega položaja, in po poročilih posameznih bivših poslancev o stanovitnosti in vstrajnosti ljudstva, so bili sprejeti soglasni sklepi za nadaljno delo in taktiko Stranke prava.

Naredba kralj. komisarja z dne 3. aprila, ki je odpravila zakon o pravicah združevanja, je rodila torej prav lep uspeh.

Manifestacija za Hrvate v ljubljanskem občinskem svetu.

Slovenska Ljudska Stranka tvori v ljubljanskem občinskem zastopu opozicijo. Sicer opozicija ni nikdar dolžna, da misli na tiste stvari, na katere je dolžna misliti večina. Če večina ne zna misliti in delati, mora seveda pre-

vzeti v važnih trenutkih opozicija vodstvo v roko. Tako je bilo tudi včeraj. Ves svet ve in razen Mažarov in nekaj nemških naseljencev v Slavoniji obsoja nečuvno trinoštvo, ki se je s Cuvajevim komisarijatom uvedlo na Hrvaško. Liber. večina enega glasu v ljubljanskem občinskem svetu je bila zato dolžna, da dvigne svoj glas v ljubljanskem občinskem svetu za prava bratskega nam hrvaškega naroda, ker ona hoče reprezentirati Ljubljano. Njena stvar je bila, da, če hoče, o tem tudi obvesti opozicionalne stranke. Mi smo pričakovali, da to liberalci store. Ljubljanski občinski svet je imel predvčerajšnjim sejo. Zaman smo pričakovali, da župan da duška ogorčenim čutom slovenske liberalne duše vsled nasilstev Mažarov na Hrvaškem. Nič se ni zgodilo. Kakor ponavadi je vse liberalno »ogorčenje« ostalo le na »Narodovem« papirju. Zato je pa delegacija S. L. S. včeraj nujno predlagala, da naj ljubljanski občinski svet izjavi svoje simpatije zatiranemu hrvaškemu narodu in protestira proti nasilstvom mažarskih oligarhov.

Liberalci so bili presenečeni. Sram jih je bilo, ker niso sami storili svoje dolžnosti, ki so jo imeli nasproti Hrvatom. Šef liberalnega slovenskega generalnega štaba dr. Triller je bil najbolj hud, ker je pozabil, kar je bil svoji stranki, kar je bil dolžan Ljubljani in kar je bil dolžan hrvaškemu narodu. Ker ni mogel drugače zakriti blamaže liberalnega generalnega štaba, je pa obžaloval — dr. Triller namreč strašno rad obžaluje in žaluje osobito takrat, kadar kaj zamudi, ker delegacija S. L. S. ni te manifestacije izvedla dogovorno z vsemi strankami, posebno pa z večinsko slovensko liberalno stranko. Ker je čutil, da je to očitanje iz trte izvito, je hitro dostavil, da so slovenski liberalci s socialno demokracijo nameravali na shodu protestirati proti mažarskemu nasilstvu, a so to morali opustiti, ker jim je vlada shod prepovedala.

Predlogu Slovenske Ljudske Stranke je predlagal dostavek, ki pove, da dr. Triller ni zadovoljen s taktiko Hrvaško - slovenskega kluba in s taktiko liberalnega ljubljanskega državnega poslanca dr. Ravniharja in da obsoja časopisje S. L. S.

Tako si tolmačimo mi dr. Trillerjev dodaten predlog, ki ga je potem liberalna večina enoglasno odobrila, a na tak način, da to nikakor ni niti

izraz večine ljubljanskega občinskega sveta. Kakor smo videli, liberalni občinski svetnik Milohnoja ni glasoval in ker je župan predsedoval, je bilo za dr. Trillerjev dostavek 21 občinskih svetnikov, proti pa tudi 21 občinskih svetnikov. Župan je kar dirimiral s kratko izjavo: Je sprejeto. Občinski svetnik dr. Detela radi pogreba svoje-
ga svaka ni bil navzočen, v občinskem svetu še ni gospoda Kregarja — torej je dr. Triller včeraj komaj ušel strahovitemu porazu.

Zastopnik socialne demokracije Etbin Kristan sicer tudi ni bil zadovoljen, ker delegacija S. L. S. ni obvestila o svojem načrtu ostalih strank, a resno je svaril in prosil večino liberalcev, da naj opusti svoj dodaten predlog, ki le oslabi manifestacijo. Liberalci so pa hoteli imeti svojo igračo in so glasovali za to, kar je izkuhal dr. Triller.

Nelojalno postopanje, predbacivano naši delegaciji po dr. Trillerju, najodločnejše zavračamo. Naša stranka ni zato tu, da bi kot manjšina opozarjala večino enega glasu na njeno narodno dolžnost. Če stranka ne ve, kaj da mora storiti, je za njo sicer žalostno, nje-
ne napake pa mora v takih slučajih opozicija popraviti. Tako, kakor včeraj, se še liberalci niso blamirali. Pot, ki si jo je izbral dr. Triller, da zakrije sramoto svoje stranke, je pa tako slaba, način tako prozoren, da bodo pregledali prozorno dr. Trillerjevo nerodno taktično potezo najbolj zabiti liberalci, nečuvno vmešavanje v hrvaške strankarske razmere pa bodo našim liberalcem poplačali — Hrvatje.

× × ×

Manifestacija za prava Hrvatov se je pa tako-le vršila:

Župan dr. Tavčar naznani, da sta vložila občinska svetnika dr. Zajec in Iv. Štefe sledeči nujni predlog:

Občinski svet ljubljanski skleni naslednje izjavo: Občinski svet stolnega mesta Ljubljana izraža svoje iskrene simpatije narodu hrvaškemu v težkem boju proti nasilju mažarske oligarhije.

Prosi, da naj se nujna predloga utemeljita.

Občinski svetnik dr. Zajec izjavi: Nujnost je utemeljena v dejstvu, da ima naša zbornica le redko seje in da bomo zopet zbrani najbrže šele čez en mesec. Cela avstrijska in tudi druga svetovna javnost obsoja, da je v kralje-

vinu Hrvaški in Slavoniji uvedla mažarska oligarhija samodržstvo in odpravila ustavo. Mažarska oligarhija je poslala na Hrvaško Cuvaja, ki je suspendiral ustavo in oropal Hrvate ustavno jim zajamčenih pravic.

Hrvaški narod je bil politično vedno zvest svojemu kralju. Plačeval je vedno davke v denarju in v krvi, ljubil je svoj dom in svojo zemljo in stremil po gospodarskem in po kulturnem napredku. Hrvati so nešteto krat prelivali za državo svojo kri na bojišču. Danes nad njimi neomejeno gospodari mažarski bič. Mažarsko nasilje je vzbudilo velik odmev. Najprej smo se dvignili Jugoslovani, ki se po pravici čutimo eno s Hrvati. Moč Hrvatov in močan jug tvori moč naše države, kdor je sovražnik Jugoslovanov, je sovražnik države.

Duška svoji nevolji radi nasilstva mažarskih oligarhov nasproti Hrvatom pa niso dali samo Jugoslovani, marveč tudi drugi narodi in celo prebivalstvo nemške narodnosti je obsojalo nasilstva Mažarov na Hrvaškem.

Se več! Doživeli smo krasne trenutke, ko so se strnili vsi narodi in protestirali v avstrijski zbornici proti mažarskemu nasilstvu na Hrvaškem. Celo avstrijska vlada se je čutila v tem trenutku eno z ljudstvom in je obsodila postopanje Mažarov na Hrvaškem.

To vprašanje spada tudi v občinski svet slovenske prestolice. Ako je cela avstrijska javnost poklicana, da zavzame svoje stališče nasproti trinoštvom na Hrvaškem, je poklicana tembolj Ljubljana, da izreče svoje simpatije Hrvatom! Prosim, da glasujete za nujnost! (Odobranje in ploskanje pri S. L. S.)

Nujnost se sprejme z vsemi slovenskimi glasovi. Nemci ne glasujejo.

Liberalno stališče.

Podžupan dr. Triller: Parlamentarna navada je, da se kake manifestacije in izjave določijo le dogovorno z vsemi strankami, posebno pa z večinsko stranko, in to je tu nar. napredna stranka. Obžalujem, da sta šla predlagatelja preko nas in zato mora večina natančno pricizirati svoje stališče v tej akciji. Narodno napredna stranka je hotela dati duška svojem ogorčenju nad mažarskimi nasilstvi nad Hrvati in Srbi z javnim ljudskim shodom v Ljubljani. Tej akciji se je pridružila tudi jugoslovanska socialna demokracija. Shod je bil, kakor znano, prepo-

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

Arabci iz Zanzibara, iz okolice Bagamoio, iz Vitu in iz Bombazi, in sploh s pobjezja Oceana so bili ljudje, ki so se neprenehoma srečavali z Evropejci, toraj kdo ve, če bi ju za veliko nagrado ne hoteli peljati h kateri izmed najbližjih morskih luk. Stanko je dobro vedel, da zamore obljubiti tako nagrado in da bodo verjeli njegovi obljubi. Prišla mu je še tudi druga misel, ki ga je živo pretresla. Vedel je, da v Kartumu, zlasti pa v Nubiji trpe tudi derviši skoraj istotako kot Evropejci na mrzlici in tudi ti se zdravijo s kinino, katero jemljejo Evropejcem, ali pa, če jo dobe pri renegatih Grkih ali Koptih, plačujejo jo z zlatom na vago. Mogoče je bilo toraj upati, da bodo tudi Arabci z nad Oceana gotovo imeli pri sebi to zdravilo.

»Pojdem«, rekel je Stanko, »pojdem za Nelko.«

Ko je vedno bolj temeljito preudar-

jeval cel položaj, je prišel slednjič do zaključka, da bi bilo treba iti tudi, ako bi bil to Smainov oddelek. Spomnil se je, da Smain najbrže nič ne ve, da so ju pograbili iz Fayuma, ker je zveza med Egiptom in Sudanom popolnoma pretrgana. Fatma se ni mogla z njim sporazumevati, torej je bilo to ugrabljenje samo njen osebni načrt, katerega je izvršila s pomočjo Hamisa, Hadigijevega sina, ter Idrisa, Gebrha in obeh Beduincev. Ti ljudje niso nič brigali Smaina že iz tega enostavnega vzroka, ker je med njimi edino poznal le Hamisa, o onih drugih pa ni slišal nikdar v življenju. Njega so zanimali samo lastni otroci in Fatma. Morda je že zahrepenel za njimi in bi se rad k njim vrnil, zlasti ako se je že naveličal Mahdijeve službe. Pri Mahdiju očitno ni naredil dobre kupčije, ako mora, na mesto da bi bil poveljnik velikim vojskam ali načelnik obširne dežele, loviti jetnike Bog ve, kje za Fašodo. — »Porečem mu tako-le: — misli je Stanko — »Ako naju spraviš v kakšno lukno nad Indijskim oceanom in se vrneš z nama v Egipt, ti bo vlada odpustila vse prestopke, spet se boš združil s Fatmo in z otroci poleg tega te bo gospod Rawlison naredil bogatina; ako pa ne, ne boš otrok in Fatme videl nikdar več v življenju.«

In bil je prepričan, da se bo Smain dobro premislil, predno bo odklonil tako pogodbo.

Seveda ni bilo to vse brez nevarnosti, zamoglo bi celo biti pogubno, zamoglo bi pa tudi biti rešilna deska iz te afrikanske povodnji. Stanko se je začel slednjič čuditi, zakaj se je začel koma tako prestrašil pri misli, da bi se zamogel srečati s Smainom — in, ker se je šlo za naglo pomoč za Nelko, sklenil je odriniti še v tej noči.

Toda bilo je lažje skleniti, kakor pa izvršiti. Nekaj drugega je sedeti ponoči v džungli pri dobrem ognju za trnjevo zeribo, nekaj drugega pa, hoditi v temi med visoko travo, kjer ljudi o tem času na lov lev, panter in leopard, ne govoreč o hijenah in šakalih. Toda deček se je spomnil besed mladega zamorca, ko je šel ponoči iskat Sabo in je vrnivši se povedal: »Kali se bati, toda iti.« In ponovil je to sam sebi: »Bom se bal, toda pojdem.«

Počakal je samo, da je izšel mesec, kajti noč je bila izvanredno temna in šele ko je džungla posrebrala od mesečnega bleska, je zaklical Kalija in rekel:

»Kali, vzemi Sabo v drevo, zapri vhod s trnjem in skrita oba z Neo za deklico, kot za oko v glavi, jaz pojdem pa pogledat, kakšni ljudje so tam v onem taborišču.«

»Veliki gospod vzeti s seboj Kalija in puško ki ubija hude zverine. Kali ne ostati!«

»Ostaneš!« rekel je Stanko odločno, »in jaz ti prepovem, da bi šel z mano.«

Potem je trenotek obmolnil, nato pa spregovoril z nekoliko trepetajočim glasom:

»Kali, ti si zvest in razumen, toraj upam, da boš izpolnil, kar ti povem: ko bi se jaz ne vrnil, a deklica bi umrla, pusti ji v drevesu, okrog drevesa pa postavi visoko zeribo, a v skorjo drevesa vreži takšenle velik znak.«

In vzel je dva bambusa, ter ju položil navskriž.

Nato je govoril dalje:

»Ako pa bibi ne umrje, jaz se pa ne povrnem, v tem slučaju pazi nanjo in služi ji zvesto, potem jo pa pelji k svojemu ljudstvu in povej vojevniku Vahima, naj grede z njo vedno proti vzhodu do velikega morja. Tam bote dobili bele ljudi, ki vam bodo dali mnogo pušk, smodnika, nakitja, drota in toliko platna, kolikor boste zamogli nesti. Si razumel?«

Mladi zamorec se je pa vrgel pred njim na kolena, objel njegove noge in ponavljal žalostno:

»O bvana kubva! vrniti, vrniti, vrniti!«

vedan in se za to ni mogel vršiti. V tem času se je sestala avstrijska poslanska zbornica, ki se je takoj pečala z razmerami na Hrvaškem. Toda obžalovati moram, da branitelji za pravice hrvaškega in srbskega naroda niso našli potrebne podpore v gotovem delu slovenske delegacije. Ne morem se tudi dovolj načuditi, da so v tem času gotovi časopisi napadali hrvaško - srbsko koalicijsko, ki bi je neizprosno boj za pravice hrvaškega in srbskega naroda na naravnost nečuden način, kakor celo noben neslovanski časopis. Predlaga najnemu predlogu še sledeči dodatni predlog:

Obenem občinski svet ljubljanski obžaluje, da hrvaški poslanci v dunajskem državnem zboru v tem vitalnem boju pri enem delu slovenske državno-zborske delegacije žal niso našli tiste splošne odločne in brezpogojne podpore, katera edina bi odgovarjala iskrenim simpatijam in solidarnosti slovenskega naroda do bratskega hrvaškega. Istotako obsoja občinski svet ljubljanski neiskreno in deloma naravnost neslovansko pisavo izvestnega dela slovenskega časopisja v tej žalostni dobi. (Odobranje pri liberalcih.)

Stališče ljubljanskih Nemcev.

Občinski svetnik Pammer izjavi, da se Nemci ne bodo udeležili razprave, ker po njih mnenju zadeva ne spada v ljubljanski občinski svet. (Občinski svet v Špitalu ob Dravi je sklenil ostro resolucijo proti nasilstvu na Hrvaškem. Op. ur.)

Socialni demokrat sviri liberalce.

Občinski svetnik Etbin Kristan prosi liberalce, da naj svoja dostavka umaknejo. V taki zadevi ne gre delati kupčevske konkurence. Manifestacija naj se izrazi v obliki, ki jo je predlagal dr. Zajec, v kateri obliki moremo vsi soglašati. Govornik nato ostro obsoja dogodke na Hrvaškem in izjavlja, da bo glasoval za nujen predlog, ki sta ga vložila občinska svetnika dr. Zajec in Štefe.

Zasluzen odgovor dr. Trillerju.

Občinski svetnik Štefe pozdravlja prvi del izjave dr. Trillerja, s katero se pridružuje manifestačnemu predlogu, obžaluje pa drugi del dr. Trillerjeve izjave, ki je v tem trenutku skrajno neumestna. Upa, da je to bolj privatna izjava dr. Trillerja, kot pa mnenje narodno-napredne stranke. Mi smo gledali na to, da sestavimo besedilo, ki lahko druži vse, kar nas je v tej zbornici, mi smo poslali pozdrav celemu narodu hrvaškemu, ker ves narod, ne samo posamezna stranka trpi pod terorizmom, nismo se spuščali v kritiko strank in v razmotrivanje njihovih taktik. Taka izjava, ki nas vse druži in ne razdružuje, je tudi edino pravilna, ker o tem, kaka taktika je pravilna, nima in ne bo imel razsojati občinski svet ljubljanski, najmanj pa dr. Triller. Katera taktika je prava, o tem z dr. Trillerjem ne bomo tu polemizirali. Čestital mu bom na njegovi »dalekovidnosti«, če bi bila prava taktika, katero on priporoča. Katera taktika pa je prava, se je pa deloma že

Stanka je ganila ta zvestoba zamorskega dečka, približal se mu je, položil mu roko na glavo in rekel:

»Pojdi v drevo Kali in ... Bog naj te blagoslovi!«

Ko je ostal sam, je še nekoliko pomislil, če bi ne bilo dobro vzeti s sabo osla. Bilo bi varnejše, kajti levi v Afriki, kakor tudi tigri v Indiji, ako srečajo človeka jahajočega konja ali osla, vržejo se vedno na žival a ne na človeka. Toda stavl si je vprašanje, kdo bi v tem slučaju nosil Nelkin šotor in kako bi ona sama potovala? Nato je takoj opustil misel, da bi vzel s sabo osla, ter se je peš spustil v džunglo.

Mesec je priplaval že visoko na nebo in radi tega je postalo veliko bolj jasno. Vendar so se pričele težave: takoj, ko se je deček spustil v travo, ki je zrastle že tako visoko, da bi se človek na konju zamogel v nji skriti. Celo podnevi ni bilo v nji korak pred sebe ničesar videti, kaj pa šele ponoči, ko je razsvetljeval mesec samo površino, spodaj je bilo pa vse pogreznjeno v globoko senco. Pri takih razmerah je lahko zgrešiti pot in vrteti se v krogu, mesto da bi šel naprej. Stanko si je pa dajal poguma z mislijo, prvič, da je taborišče h kateremu je šel, bilo oddaljeno od skale, največ tri ali štiri angleške milje, drugič pa, da se je dim prikazal med vrhunci dveh precej visokih gričev. — Toraj ni bilo lahko zgrešiti pota, da je le gledal vedno na ona dva griča. Toda trava, mimoze in akacije so mu vse zaslanjale. K sreči je zadel od časa do časa na kopico termidov, visoko včasih dvajset črvčev in

pokazalo in se bo še pokazalo. Vi ste pač vedno za ropotanje. Danes ne bom preveč spominjal na to, kako je ravno tako ropotanje še nedavno napravilo ogromno škodo slovenskemu narodu. Kar se pa tiče očitanja dr. Trillerja, da naša stranka ni prihitela dovolj na pomoč zastopnikom hrvaškega naroda, ima dr. Triller napak. Mi vidimo zastopnike hrvaškega naroda v zastopnikih hrvaške stranke prava, in menda bo tudi dr. Triller priznal, da imajo ti vsaj toliko ljubezni in skrbi do naroda v svojih srcih, kot hrvaško-srbska koalicijska, ki kaže tako sumljive zveze z Budimpešto. Zato tudi naše časopisje najodločneje zavrača očitanje dr. Trillerjevo, ter je tozadevni dr. Trillerjev predlog le prazen strel v zrak. Kakor je nepotrebne dostavke Trillerjeve obsojati, tako je pozdraviti, da je pri tem zastopnik socialne demokracije našel — pravo pot. Tudi večina naj se postavi pri manifestaciji na besedilo nadstrankarske izjave. Če pa sprejmete dostavke dr. Trillerjeve, bo torej to le zopet ena Vaših nerodnih potez! — (Odobranje pri občinskih svetnikih S. L. S.)

Liberalci vzdržujejo svojo nerodnost.

Dr. Triller v vidni zadregi jecljaše pove, da svoj dodaten predlog vzdržuje.

Pri glasovanju obvelja z vsemi proti glasovom Nemcev dr. Zajc-Štefotov nujni predlog, dr. Trillerjeva dodatka se sprejmeta z dr. Tavčarjevim glasom. Dr. Zajc: Gospod dr. Triller! Hrvatje Vam ne bodo hvaležni. Slabo uslugo ste jim napravili!

× × ×

Ljubljana je govorila in obsodila mažarsko trinoštvo. Zasluga gre S. L. S.; liberalci so namreč na svojo dolžnost pozabili. Liberalci so pa tudi v svoji otročji kratkovidnosti krivi, da manifestacija ni bila taka, kakršna bi morala biti. Je pač tako: vsaka stvar oslabi, ko pride v stik z liberalcem.

Državni zbor.

Dunaj, 8. maja.

Včerajšnji prizori v zbornici ne delajo časti zbornici, še manj pa onim poslancem, ki se zmerjajo kot cigani. Človeku se gabi, da bi opisaval nečuvno posurovelost političnega življenja. Skrajni terorizem, nasilstvo, obrekovanje in psovke so običajno orožje raznih političnih pustolovcev, ki se ljudstvu vsiljujejo za zastopnike in voditelje. Naravno je pač, da se človek trpko užaljen spozabi v trenutku duševne razpaljenosti. To pa, kar se je zopet včeraj dogodilo, so izbruh podivjanosti in surovosti. V to mlakužo nekulture je zagazilo tudi časopisje takozvane inteligence, katero se še ponša s svojimi cepci, gnojnimi golidami in hajduškimi bodali. Saj so že sedaj mnogi možje, ki se odtegujejo javnemu življenju, da se ne srečujejo s političnimi banditi. Bliža se nevarnost, da postane parlament torišče za pretepače in apaše. Ves božji dan se prerivajo po zbornici, da bi se pobotali z lepo med seboj. Toda trmasti so in no-

čez. Stanko je pod vsako kopico previdno nastavljal puško, potem splezal na vrhunec — in, ko je pogledal ona dva griča, ki sta se zarisavala črno na ozadju neba, splezal je spet doli in šel dalje.

Strah ga je samo bilo pri mislih, kaj bo, ako oblaki zagrnejo mesec in nebo, kajti v tem slučaju bi bil kakor pod zemljo. Toda to ni bila edina nevarnost. Džungla je ponoči, ko se v tišini sliši vsak odmev, vsak korak in skoraj vsak šum, katerega povzroča golazen, plazeča se med travo, naravnost strašna. Nad njo se dviga strah in groza. Stanko je moral paziti na vse, poslušati in čuvati, gledati na vse strani, kakor da bi imel glavo na peresu, puško pa v vsaki sekundi pripravljeno za strel. Vsak trenotek se mu je zdelo, da se nekaj bliža, plazi k njemu, preži potuhnjeno. Včasih je zaslišal šumečo travo in naglo teptanje bežičih živali. Prišlo mu je na misel, da je preplašil antilope, ki, dasiravno postavijo stražo, vendar spé jako čujno, ker vedo, da marsikak rumen lovec lovi ob tej uri v temi. Tu se pa dviga velika črna senca pod mrežasto akacijo. Morda je to skala, morda pa tudi nosorožec ali bivol, ki zamore vsak čas zavohati človeka, se vzdramiti iz svojega spanja in se takoj spustiti proti njemu. Tam zopet pod črnim grmom vidi dve bliščeči točki. Hej! puško k obrazu! To ni lev! Ne! ... Prazen strah! To so svetlikajoče se žuželke, kajti eno svetilo se dviga kvišku in leti nad travo, kot poševno padajoča zvezda.

(Dalje.)

beden noče odnehati. Zagrizli so se v paragrafe poslovnika, ali naj grajalni odsek sodi o vseh dvanajstih obtožbah ali o vsakem obtožencu poseben odsek. Konečno pa bode gora rodila miško. Najkrajša pot bi bila, ako bi predsednik vse pošteno ožehtal in vsakemu podaril Kniggeja z naročilom, da se ga nauče na pamet.

Delokrog ministrstev.

Starejši poslanci dobro poznajo vse muhe avstrijskega birokracija. Ta šimelj se včasih spusti v dir, da se kar kadi za njim. Hipoma se ustavi, bje s kopiti, prha in poveša ušesa ali pa zvrne tovor v jarek. Ima tudi nelepo navado, da pogleda v vsako vežo skozi vrata in v sobo skozi okno ter skoraj vedno zamudi pravi čas. Te njegove nerodnosti pa podpirajo tudi najvišje instance, katerih delokrogi se križajo tudi v malovažnih vprašanjih.

Ko je bilo leta 1907 ustanovljeno ministrstvo za javna dela, so se kar štiri ministrstva trgala za akte. Temu ministrstvu so bila pridružena tudi obrtna vprašanja. Kar se zmisli skrbna duša, naj se tehnično in gospodarsko pospeševanje obrtnih strok zopet vrne trgovinskemu ministrstvu in v zameno ministrstvo za javna dela izroče zgradbe vodnih cest, nauč. ministrstvu pa muzeji za umetnost in industrijo. ter za obrt. Vlada je zbornici že lansko leto predložila v odobrenje te nove zmešnjave. Ministrstvo za javna dela je v štirih letih mnogo storilo za razvoj obrti s poučnimi tečaji, podporami, modernimi stroji itd. Sedaj naj se zopet raztrga enotno vodstvo in agende obrtništva zopet podredijo industriji v trgovinskem ministrstvu. Proti tej nakani nekaterih stremuhov se je odločno uprl današnji prvi govornik dr. Zahradnik. Revizija kompetenc je nujno potrebna, a to se ne sme prikriti po ambicijah posameznih dvornih svetnikov, ampak po sorodnosti agend in potrebi. Tudi na tem polju ima komisija za reformo državne uprave mnogo nujnega dela.

V razpravi se je oglasil tudi naš tovariš dr. Laginja, ki je večinoma v hrvaškem jeziku zbornico prestrašil z obstrukcijo. Dr. Laginja bode nadaljeval govor v prihodnji seji v petek. Jutri zborujejo razni odseki.

Brambeni odsek nadaljuje še vedno splošno razpravo. Ravno kar govori bivši častnik Leuthner, ki uči odsek kakor star narednik svoje rekrute.

Službena pragmatika.

Ker se najširši krogi prebivalstva, v prvi vrsti seveda državni uradniki in uslužbenci, živo zanimajo za to vprašanje, hočem že pred razpravo v zbornici v kratkih potezah označiti vsebino odsekovih predlogov.

Vsled draginje so pričeli državni uradniki in uslužbenci nižjih kategorij akcijo za zvišanje plač. Ta akcija je rastle od leta do leta. Podpirati so jo začeli posamezni poslanci in nastal je splošen naval na vlado in parlament. Vlada je že v zadnjem zasedanju predložila načrt zakona, s katerim naj bi se zvišale z zakonom z dne 19. svečana 1907 določene aktivitetne doklade za uradnike 11. do 6. plačilnega razreda in uslužbencem. S to predlogo pa niso bili zadovoljni uradniki in vsled tega tudi ne poslanci, katerih mandati so odvisni od uradniških glasov. Sploh pa je v parlamentarnih krogih prevladalo mnenje, naj se obenem izvrši tudi potrebna reforma službene pragmatike sploh. S tem naj bi vsaj za nekaj desetletij potihnilo uradniško vprašanje kot agitacijsko sredstvo, ki je zadnje desetletje vedno vznemirjalo javnost in motilo parlamentarno delo.

Tej splošni želji se je vlada udala in 29. novembra 1911 predložila načrt službene pragmatike. Preden pa se je v zbornici izvršilo prvo branje vladnega načrta, je že 1. decembra dr. Hofman kot član uradniškega odseka osvojil si vladni načrt kot svoj predlog, o katerem je odsek takoj začel razpravljati. Med 51 člani odseka je večina uradnikov in uslužbencev. Tudi to dejstvo je bilo vzrok, da so tekmovali med seboj z večjimi zahtevami. Vlada se je mnogim, brez dvoma pretiranim zahtevam odločno upirala. Toda odsek je hitel in končal svoje delo, preden je vladna predloga bila odkazana odseku. Ko je 24. aprila 1912 dobil odsek vladni načrt, je hitro predrugail nekatere prejšnje svoje sklepe in v soboto je poročevalec Čeh predložil poročilo, ki obsega 165 strani. Kdo naj sedaj poleg drugih opravkov v odsekih in v zbornici prouči v dveh treh dneh to obširno delo, ki sega globoko v politično in socialno življenje, pa tudi v državne blagajne. Naglica ni dobra in bojimo se, da bodo posamezne kategorije državnih uradnikov in uslužbencev, katerih je 38 vrst, zopet nezado-

voljne in da se kmalu zopet ponovi agitacija.

Koalicijsko pravo.

Najhujši boj je bil v odseku pri paragrafi 31. in 32., ki govorita o koalicijskem pravu. Poročevalec izjavi: »Po dolgotrajnih obravnavah z vlado je sklenil odsek, da se smejo državljanske pravice uradnikom in uslužbencem le v toliko omejiti, v kolikor to zahtevajo službene razmere. Jasna omejitev državljanjskih pravic je v interesu uradnikov samih. Odsek se je držal načela, da mora ostati koalicijska prostost uradništva neprikrajšana. Vlada pa je z vso odločnostjo zagovarjala svoje besedilo, ki se glasi:

»§ 31. Uradnik mora s svojim vedenjem v službi in izven službe varovati stanovski ugled in se vsemu izogibati, kar bi moglo škoditi spoštovanju in zaupanju, ki ga zahteva njegova služba. Opustiti mora vse, kar se ne strinja z disciplino, to je z razmerjem do višjih in nižjih v državni službi.«

Odsek pa hoče dati uradnikom več duška in predlaga: »Uradnik se mora v službi in izven službe vrednega izkazovati svojega stanu, svoje vedenje imeti v soglasju z zahtevami discipline in se izogibati, da ne trpi zaupanje, ki ga zahteva njegov stan. Toda uradniku se ne sme zabraniti izvrševanje državljanjskih pravic sklicevaje se na službeno razmerje, v kolikor dopušča določbe tega zakona.«

V tesni zvezi s tem besedilom je § 32., ki se glasi v vladnem načrtu: »Uradniku je prepovedana udeležba pri društvu, ako društvene težnje ali način društvenega delovanja nasprotujejo dolžnostim uradnika. Noben uradnik ne sme biti član tujezemskega društva, ki zasleduje politične namene.«

Odsek pa je črtal ves prvi odstavek tega paragrafa in sprejel samo zadnji stavek. Vlada pa izjavlja, da pritrdi § 31. odsekovnega načrta le tedaj, ako ostane § 32. neizpremenjen. Poročevalec naglaša, da mnogi uradniki odločno zahtevajo, naj se prvi odstavek § 32. v vladnem načrtu črta. Rajši se odpovedo vsej reformi službene pragmatike, nego koalicijski pravici, to je, udeležbi pri društvih.

V katerem grmu pa tiči zajec? Vlada gotovo noče uradnikom kratiti pravice, da smejo sodelovati pri dobrotah, strokovnih in drugih enakih društvih, ki ne nasprotujejo ugledu in dolžnostim uradnikov. Toda gotovo se ne motimo, ako trdimo, da ima vlada pred očmi francoske razmere. V Franciji so se uradniki polastili znanega sindikatskega zakona, s katerim uganjajo pasivno rezistenco, rušijo vso disciplino in napravljajo državi in davkoplačevalcem ogromne škode. Razsodni in trezni uradniki sami priznajo, da bi taka koalicijska prostost s časom postala anarhija in največja nevarnost za državo. V Avstriji že itak gre vse navskriž. Sedaj pa naj uradniki dobe še dopustnico za poljubne stavke itd. Zato je poslanec dr. Korosec prav storil, ko je naznanil vladno besedilo kot manjšinski predlog. Pri tem vprašanju bode gotovo tudi v zbornici najhujši boj. Ako pa obvelja odsekovo besedilo, potem se naj uradniki zahvalijo demagogom, ako pride službena pragmatika na polico ali v le-denico.

Za uradnike so važna nadaljna poglavja, ki določajo plače, advancement, šolsko izomiko in disciplinarno pravo. O tem prihodnjič.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 9. maja.

Danes se je nadaljevala včeraj prekinjena seja ljubljanskega občinskega sveta. Trajala je od 6. do 10. ure zvečer. Dnevni red javne seje se je rešil, dnevni red tajne seje se pa reši danes teden. V seji danes teden se bo razpravljalo v javni seji tudi o vprašanjih, ki tičejo regulacije Ljubljane v mestu in pa zgradba nabirališnih kanalov. Po iniciativi S. L. S. je izrazil občinski svet svoje simpatije zatirani Hrvaški. O tem govorimo na drugem mestu. Seja se je vršila tako-le:

Stavbne zadeve.

Za delno regulacijo Kolečijske ulice se sklene uvesti pogajanja z Repičem, glede na regulacijo Karunove ulice se uvedejo pogajanja s strankami. Čez Gradaščico pri Zeljarski ulici se napravi priprosta brv, ki bo stala 500 kron. Napravi se pralne stopnjice ob Gradaščici. Občinski svetnik Novak želi, da bi se izboljšali dohodi k vodi ob Gradaščici in ob Malem Grabnu. Sklene se izdelati načrt in najti način treljenja jarkov v Trnovskem predmestju. Občinski svetnik Novak želi, da naj

se jarki ob Zeleni poti in Stranski poti iztrebijo. Uvedejo se pogajanja za delno regulacijo Jeranove ulice. Treba je kupiti precej sveta. Občinski svetnik Novak: Veliko se je govorilo, zlasti ob volitvah, da se bodo regulirale Jeranove ulice. Priporoča županu, naj vpliva na to, da naj se kolikor mogoče hitro izvedejo priprave za regulacijo Jeranovih ulic.

Dohodi k reguliranemu Gruberjevemu kanalu in k regulovani Ljubljani.

Stavbni odsek predlaga, da naj se prošnje za napravo dohodov k reguliranemu Gruberjevemu kanalu in Ljubljani izroče komisiji za osuševanje Barja.

Občinski svetnik Štefè opozarja na to, da bi ne bilo sedaj veliko pritožb, če bi se na magistratu pravočasno oziralo na prve pritožbe. Volilci S. L. S. iz šentjakobskega okraja so se že lani opetovano obrnili s tozadevnimi prošnjami na mestni magistrat. Če bi se tedaj ne imelo tako gluhih ušes, bi bilo že marsikaj lahko urejeno. Ob Gruberjevem kanalu je bil projektovan drevored. Izraža željo, da ne bi ta drevored padel v Gruberjev prekop. Gosta ograja ob Gruberjevem kanalu je nujno potrebna. Že sedaj se je dogodila nesreča, ko je kanal suh. Ene stopnjice so preozke. Če bi človek padel s ceste v prekop, bi samo utonil, če pa pade s teh stopnjic, se na pol ubije, na pol utone. (Veselosť.) Bili bi potrebni večji presledni hodniki. Ob stopnjicah, ako se napravijo, bi morala biti ograja močnejša, globoko v vodo. Včeraj sklenjeni pisoar naj bi se napravil ob Babičevi kleti. Graja, ker Gruberjevo nabrežje ni skoro nikdar očiščeno. Če se je popravil hodnik in dve cesti eno leto prej k vili mestnega inženirja g. Prelovška, naj se tudi tu bolj skrbijo, ker tu je cela kolonija. Opozarja, da je Czechowicka brez vsakega dovoljenja razbil vse kanale, sedaj pa sili magistrat, da jih morajo posestniki, ko je škarpa že končana, poglobiti in podaljšati. Posestniki so bili obveščeni potem, ko je bila škarpa že končana. Magistrat naj gre kolikor toliko na roko posestnikom. Cesta, ki se sedaj dela ob Gruberjevem prekopu, bo za ogromni promet vendarle preozka. Se je čas, da se jo vsaj nekoliko razširi. Naj bi tozadevno se še kaj ukrenilo, ker svet se še lahko dobi. Naj bi župan sklical še enkrat komisijo.

Škarpa v Gruberjevem kanalu v nevarnosti.

Občinski svetnik S. L. S. Bahovec opozarja na nevarnost, ki grozi škarpi v Gruberjevem kanalu. Te nevarnosti ni opazil nihče tistih, ki so delali načrte. Najmanj v osmih krajih namreč teče studenčnica pod škarpo, ki je zato v nevarnosti, da jo voda izpodje. Naj bi podjetnik potočnico tako odvedel v Gruberjev prekop, da ne bo rušila škarpe. Opozarja na potrebo, da se pravočasno odkupi Orlovo šupo.

Gruberjeva cesta bo preozka.

Občinski svetnik Ložar: Opozarja, da je Gruberjeva cesta, ki se zdaj gradi, odločno preozka. Zdaj je še čas, da se cesta razširi. S. L. S. odklanja drugače vsako odgovornost za to cesto, po kateri bodo vozili vozniki cele dolenjske strani, ker bo najkrajša v središču mesta.

Ali je zastopnik mestne občine v odboru za osuševanje ljubljanskega barja spal?

Občinski svetnik Kos obžaluje, ker se prejšnji občinski svet ni brigal za to, da bi se ob regulaciji Ljubljane skrbelo za perišča. Če drugače ni mogoče, naj bi prostor za perice na svoje stroške napravila občina. Sploh se čudi, zakaj zastopnik mestne občine, ki je v komisiji za osuševanje Barja, ni nič videl, kaj je treba.

Župan dr. Tavčar: Kar tiče tistih stopnjic je prevladalo mnenje med tehniki, da jih ne kaže delati. Ljubljana bo namreč trajno stala 4 metre visoko, kadar bodo zatvornice zaprte. Kar tiče drevoreda ob Gruberjevem kanalu, pričakajte, da bodo končana dela ob Gruberjevem prekopu. Kar tiče očitkov, da je Gruberjeva cesta preozka, se je cesta razširila od 6,5 m na 7 m. Če jo zdaj še razširimo, bi to stalo 20.000 do 30.000 K. Zakaj niste stavili predlogov za širšo cesto, ko smo o tem sklepali? (Občinski svetnik Ložar: Saj sem jih stavil! — Pritrjevanje pri S. L. S.) Po mojem mnenju bo cesta zadoščala. (Obč. svetnik Ložar: Pol kranjske dežele bo vozilo po njej. — Nemir.) Glede pranja je župan mnenja, da v Gruberjevem kanalu ne bo mogoče prati, ker bo ondi voda čisto stala.

Gasilno in reševalno društvo.

Vzame se na znanje poročilo o delovanju gasilnega in reševalnega društva v prvem četrtletju 1912.

Visoke pristojbine za rešilni voz.

Občinski svetnik dr. Zajec ob tej priliki izjavi: Opozoriti moram ob tej priliki na nek nedostatek. So slučaji, v katerih je zdravnik prisiljen, da pošlje bolnika z rešilnim vozom v bolnišnico. Vem, da ni rešilno društvo dolžno pošiljati voz, n. pr. v Rožno Dolino, a s humanitarnih razlogov je pač dolžno. Zgodil se je pa slučaj, da se je računala vožnja z rešilnim vozom z Viča v bolnišnico 20 kron. Bilo je to takrat, ko je bil še vladni svetnik Laschan tu. Nič ni vedel za to in je rekel, da je to storil magistrat. (Štefe: Kakor že večkrat!) In iskal sem nato magistrat, a tudi tu ni nihče ničesar hotel vedeti. Le nekje se mi je reklo, da se je zato tako računalo, da ne bodo prevečkrat klicali rešilnega voza. (Čujte! Čujte!) V gotovih uradih kar na svojo pest postopajo. (Obč. svetnik Štefe: »To so ta mali župan!« Veselosť.) Prosim gospoda župana, naj poseže vmes, da se na magistratu ne uvede cuvajzem. Kako da je zdaj, ne vem, a potrebno se mi je zdelo, da ob tej priliki opozorim na to. (Odobranje.)

Obč. svetnik Trnkoczy: »Mislim, da je šlo za kako bolniško blagajno, ki pač lahko plačajo!« — Dr. Zajec: »Kako pa, saj imajo vse bolniške blagajne deficite. Tudi to je delavski denar.«

Župan: »Rešilni voz je last občine. V mestu posluje brezplačno. Drugače je, če posluje v tuji občini. A kar jaz vem, je bil najvišji račun 18 kron, to je bilo za Čirče. Če bi jaz tako visok račun v roke dobil, bi ga sam ustavil.«

Policijske zadeve.

Odkloni se priziv G. Jakla radi predpisa pasjega davka. Ob tej priliki želi obč. svetnik Jeglič, da naj se pri odmeri pasjega davka ozira na lastnike samotnih posestev.

Obč. svetnik Jeglič: Pri odmeri pasjega davka naj se ozira na samotnem ležeča posestva, da se ne bo obremenjevalo ljudi, ki imajo pse kot nujno potrebne varihe, kakor se je godilo v pretekli dobi.

Kopalnice na Pasjem brodu se odpravi.

Sklene se prepovedati kopanje na Pasjem brodu, a prepoved postane šele veljavna, ko se dobi za kopalce drug primeren prostor in se tozadevno stopi v dogovor z vojaško oblastjo. S kopanjem na Pasjem brodu se zamaže voda v Koleziji. Obrežje tudi ni dovolj zaraščeno.

Občinski svetnik S. L. S. Novak se sicer strinja z razlogi, ki so merodajni za prepoved. Z odpravo kopalnice je pa prizadeto delavstvo. Odkazuje naj se delavstvu zato drug, primeren prostor. Tak prostor bi bil morebiti pri Malem Grabnu. Občinski svetnik Ebin Kristan: Naj se uvažuje nasvet in naj se da nadomestilo za Pasji brod.

Policijska stražnica na Dolenjski cesti.

Poročevalec Pippenbacher predlaga, da naj se za zdaj odloži naprava policijske stražnice na Dolenjski cesti z ozirom na negotovost, ki vlada glede na podržavljenje ljubljanske policije.

Občinski svetnik Štefe: Ta sklep policijskega odseka kaže, kako nujno je potrebno podržavljenje policije, da dobimo tudi večjo javno varnost. Če so razmere take kot na Dolenjski cesti, kjer so davkoplačevalci vedno v strahu pred novimi vlomi, bi bila nujna dolžnost mestne občine, da poseže vmes in ne čaka na državno policijo. Ali naj bodo do tedaj prebivalci na Dolenjski cesti, potniki, ki prihajajo z Dolenjskega, izpostavljeni novim napadom. Kar se bo odsejal ondi zgodilo, pade na rovaš večine. Zakaj pa je občina na Dolenjski cesti zidala že pred leti poslopje za policijsko stražnico, a ga ne uporablja? Stražnica bi bila tudi v korist Barjanom, ker jih nadlegujejo ljudje, ki uidejo mestni policiji. Če se sklicujete na izdatke — pa bi za javno varnost tudi imeli lahko denar, kakor ga imate za gledališče, za to, da ste nanovo nastavili v mestni zastavljalnici popolnoma nepotrebne ljudi. Če ste mnenja, da davkoplačevalci na Dolenjski cesti lahko čakajo do podržavljenja policije, zakaj pa Vaši somišljeniki v policijski službi ne morejo čakati, zakaj prihajate v tajni seji z novimi imenovanji treh Vaših somišljenikov. (Župan zvonil v klič: To bo v tajni seji.) V javni seji pa lahko povem, da tri Vaše osebe na magistratu ne smejo biti več kot vsi prebivalci na Dolenjski cesti! (Odobranje.) Če pravite, da ne morete napraviti policijske stražnice, bomo pa mi na merodajnih mestih, ki imajo tudi dolžnost skrbeti za mestne finance, nastopili proti nameravanim novim imenovanjem na policiji v času, ko ne vemo, ako bo dotične osebe država pre-

vzela ali ne. Policijsko stražnico na Dolenjski cesti bomo pridobili takrat, ko bo prevzela policijo država, ki bo pokazala več smisla za javno varnost in nam bo dala boljšo policijo.

Občinski svetnik Likozar odgovarja Štefetu: Pravi: Dolenjska cesta je najbolj mirna cesta v Ljubljani. Če se zahteva policijsko stražnico, bi pa kdo mislil, kaki ljudje so ondi. Celih devet let se ni ondi nič zgodilo posebnega. (Štefe: Ali ne čitate vedno poročil o ulomih in napadih na Dolenjski cesti?) Policijska stražnica na Dolenjski cesti je popolnoma nepotrebna. (Štefe: Mi smo za red!)

Občinski svetnik Štefe obžaluje, da ima Dolenjska cesta takega zastopnika, kakoršen je Likozar, ki ima, kakor se kaže, tako malo stika s prebivalci Dolenjske ceste. (Čujmo! Čujmo!) Ravno prebivalci Dolenjske ceste so bili od tujih napadalcev nadlegovani in zato bi bila straža v njihovem interesu. Trdno sem prepričan, da vlovov in napadov Likozar ni izvršil. (Veselosť. — Župan zvonil.) Policijska stražnica bo le v korist Dolenjski cesti in njenemu mirnemu lepemu razvoju. Kar sem predlagal, sem predlagal na željo volilcev, posestnikov in osobito gostilničarjev na Dolenjski cesti. Vsak gostilničar, ki ljubi mir in dobre goste, bo naš predlog pozdravil, ker mu odžene take goste, ki se napijo, namesto da bi plačali, pa napadajo in nadlegujejo prebivalstvo. Današnje postopanje večine dokazuje, da je že skrajni čas, da pride policija v boljše roke! (Pritrjevanje.)

Burne prizore zopet zakrivil zastopnik večine.

Poročevalec dr. Pippenbacher prične izzivajoče odgovarjati in protestirati, češ, da je občinski svetnik Štefe napadel mestno policijo na nedostojen način. Občinski svetniki S. L. S. se upravičeno razburijo. Dr. Zajec udari z roko po pultu in zakliče: Kdo je napadal policijo? Burni protestni klici: Ni res! Ni res! Štefe: Govoril sem le, da dobimo boljšo policijo. Pippenbacher: Tudi ondi kjer je policija državna se gode ropi. Štefe: Nobena policija ne vzgaja roparjev. Župan zvonil in graja Pippenbacherja za njegov izraz: »nedostojno napade!«. Župan, ki vidi, da je Pippenbacher nerodno izzval opozicijo, poseže v razpravo Pippenbacher jeclja. Župan: Gospod občinski svetnik Štefe je rekel, da pride policija, če se podržavi v boljše roke. Štefe: Je tudi res — bolj bo za varnost skrbljeno. Dr. Zajec: Saj ne morejo slišati resnice. Liberalci kriče. Podžupan dr. Triller se na podžupanskem sedežu, kjer bi moral sedeti dostojanstveno objektivno, vmešava z medklci v demonstracijo in zakliče: Tako kot se obnaša dr. Zajec, ni dostojno za akademsko izobraženega človeka. Dr. Zajec udari ob mizo in odgovori: Tega si ne dopustim dopasti. Župan zvonil in miri. Vsi občinski svetniki S. L. S. burno ugovarjajo dr. Trillerjevemu in Pippenbacherjevemu izzivanjem. Liberalci ne pritrdijo Pippenbacherju in Trillerju. Župan: Želi še kdo govoriti! Prosim mir! Štefe: Ljudje, ki izdajajo »Belokranjca« nas ne bodo učili dostojnosti! Mi bomo vsak napad kvitirali! Dr. Zajec: Predlagam konec debate. Se v velikem nemiru sprejme, nakar odobri liberalna večina Pippenbacherjev predlog. Pippenbacher sledi kakor zid zapusti poročevalski sedež in hiti na svoje navadno mesto. Nemir se polagoma poleže, na kar se razprava nadaljuje.

(Konec.)

Kaj pripovedujejo rešeni Slovenci s »Titanica«.

Znano je, da se je pri katastrofi »Titanica« rešil Slovenec Franc Karun, ki je doma iz Milje št. 10 pri Kranju, ter njegova petletna hčerka. Newyorški »Glas Naroda« prinaša razgovor z rešenim Karunom, ki ga v sledečem navajamo: »V Galesburgu, Ill., imam ženo ter pet otrok. Po posredovanju tvrde Frank Sakser v New Yorku sem odpotoval na obisk v staro domovino s »Providence« dne 14. marca. Ko sem doma vse opravil, sem se vrnil s hčerko Ano in svojim svakom J. Merkunom v Ameriko. Ukrcali smo se na »Titanica« dne 10. aprila v Cherbourg. Kar mi je omeniti o parniku samem, moram povedati, da z drugimi parniki v II. razredu ni mogoče bolj ugodno ter udobno potovati, kakor smo mi v III. Za vse je bilo kar najboljšje preskrbljeno. V usodni noči sem ob času kolizije spal. Sunek me ni vzbudil, pač pa nastala zmešnjava na krovu. Zdelo se mi je, da se je moralo nekaj pripetiti, in zato sem se oblekel in odšel gori. Tam so mi povedali na tozadevno vprašanje, da je ladja nekam zadela, in da moramo vsi utoniti.

Tega nisem verjel, kakor tudi nikdo drugi ne. Vsi smo bili trdno prepričani, da se orjaškemu parniku ne more nič zgoditi. Ko sem se pa spodaj na lastne oči prepiral, da je led predrl stranice, in da prihaja voda notri, sem odšel v svojo kabino po hčer in svaka. Ko pridemo na gornji krov I. razreda, mi nek mornar iztrga otroka in nese v rešilni čoln. Tudi jaz stopim za njim, a so me hoteli zadržati. Na to pa primem hčer in pravim, da se ne pustim ločiti od nje. Mogoče bi me vendar iztirali iz čolna, da me ni rešil nek mornar, ki je imel večkrat opravka v moji kabini, in kateremu sem časih postregel s pristnim domačim brinjevcem. Rekel je namreč drugim, naj me pustijo, in tako se je zgodilo. Svaka so pa zrinili proč, in takrat sem ga zadnjič videl. V rešilnem čolnu sem bil jaz razun mornarjev edini možki. Hitro so nas odveslali od potaplajočega parnika. Kmalu zatem, ko se ozrem nazaj, je nastala na parniku strahovita razstrelba. Ladja je stala skoraj navpič s prvim koncem, nato je parkrat počilo, in vse je izginilo v vodi. Nikdar ne pozabim strašnega kričanja, ki je nastalo. Rešeni v čolnih so bili nekaj časa vsi prevzeti groze. Nato pa so nastali prizori, katerih ni mogoče ne dopovedati, ne napisati. Neizbrsno mi ostanejo v spominu! Morje je bilo popolnoma mirno in gladko. V najhujšem mrazu smo vozili čimpo ure, dokler nismo proti jutru opazili parnik »Carpathia«. Rešilci so bili mnenja, da smo napol mrtvi. Zavili so nas v odeje, nam dali okrepčajočih pijač in vsega, kar smo hoteli. V New Yorku so nas naložili na avtomobile in odpeljali v razne bolnišnice. Kar nas je bilo katoličanov, smo prišli v St. Vincent bolnišnico. Tam so nam istotako dobro stregli, da bolj sploh ne bi mogli. Dobil sem takoj obleko. 25 dolarjev v gotovini in vozni listek v Galesburg in v soboto še eno obleko. — Rešeni rojak kar ni mogel prehvaliti gostoljubnosti, katero je zavžil, ko je dospel v New York. Nad čurna blodnja po morju v rešilnem čolnu ni škodovala. Tudi njegova mala hčer Ana je zdrava. Karun je imel v obleki, v kateri se je rešil, 700 dolarjev v gotovini. Ta denar je tedaj rešen, njegova prtljaga pa se je seveda potopila s parnikom vred. Na vprašanje, če je videl, ako se streljali častniki na moše, ki so s silo hoteli priti v rešilne čolne, je odgovoril, da ne. Pač pa je slišal strele iz samokresa, a je menil, da so kakšna znamenja. Povedal je nadalje, da so zapazili s parnika ledene gore že v soboto, a se zanje ni nikdo zmenil. — Kolizija se je pripetila po ladijskem času nekako ob 11. uri. Njegova ura je kazala po evropskem času polštirih zjutraj. Po koliziji je bilo nekaj časa na krovu parnika vse mirno. Šele potem, ko so spoznali potniki resno nevarnost, je nastala velikanska zmešnjava. Ljudje so kričali in molili, da bi pa godba igrala žalostinke, ni slišal. Slišal pa je še dve uri potem, ko se je ladja že potopila, kričanje potnikov, ki so si nadeli rešilne pasove in plavali po ledenomrzli vodi. Toda pomagati jim ni bilo mogoče! — Ko se je parnik potopil, je bil čoln oddaljen od njega kaka dva lučaja. Kakor že omenjeno, je bil razun mornarjev v rešilnem čolnu on edini možki; vsega skupaj je bilo notri okoli 50 oseb; za silo bi bilo mogoče še spraviti par ljudi vanj. Rešeni rojak je odpotoval v Galesburg k svoji obitelji.

× × ×

Na »Titanicu« ponesrečeni Slovenec Merkun, je doma iz Srednje Bele na Gorenjskem. Siromak se je ukrcal dne 10. aprila v Cherbourg na nesrečni parnik, v upanju, da si opomore v obljubljeni deželi. Ni mu bilo dano, da bi je sploh videl. V stari domovini zapušča ženo in pet otrok, od katerih je najstarejši šele sedem let star.

Laško-turška vojska.

Iz Derne

poročja »Agenzia Stefani«, da je neko patroljo alpincev, ki je bila poslana na rekonosciranje v pokrajino na desno od Giarabe, napadla četa beduinov, ki je bila skrita v neki votlini. Od sovražnika je bilo videti samo enega turškega častnika, ki je trikrat ustrelil na voditelja patrolje, poročnika Vialinija in tudi streljal na patroljo, ki je prihitela poročniku na pomoč. Turški častnik je bil v boju nato ranjen, en beduin pa ubit, medtem ko so ostali štirje pobegnili. Ranjeni turški častnik je prosil nato poročnika Vialinija v italijanskem jeziku pomoči, a je v trenutku, ko se mu je približal dvakrat nenadoma ustrelil nanj. Vialini je tudi ustrelil, nakar je turški častnik, ki so ga agnosceirali za Osman Mahdija, umrl čez nekaj trenutkov. Ubiti beduin pa je poglavar nekega rodu.

Odstranjanje min
v Dardanelah le počasi napreduje, ker je združeno z velikimi nevarnostmi.

Italijani na Rhodosu — poraženi?
Vali iz Smirne poroča, da so turške čete zagnale Italijane na Rhodosu nazaj in ujele 1000 Italijanov. Kakor se čuje, so imeli Italijani znatno število — baje okoli 1000 — mrtvih in ranjenih. Tudi »Agence Havas« poroča iz Carigrada, da je guverner Rhodosa poslal notranjemu ministru v Carigradu sledečo brzojavko: »Ujeli smo 1000 Italijanov. Italijani so se pričeli vkrcavati na ladje.« To je naznanil tudi predsednik turške zbornice zbornici z dostavkom, da so se laške bojne ladje že oddaljile od Rhodosa. Zbornica je to poročilo sprejela z velikim navdušenjem. — Italijansko uradno poročilo pa to vse dementira. Seve italijanskim dementijem ni preveč verjeti.

Dnevne novice.

Polomljene berglje. Včerajšnja seja ljubljanskega mestnega sveta je pokazala, da je v resnici največja sreča za jugoslovanske dežele, da nimajo slovenski liberalci pri tem vprašanju sploh nobene važne besede zraven. Gorje, če bi jo imeli! Zastopnika kluba S. L. S. sta vložila predlog, naj občinski svet izreče svoj protest proti gaženju ustave na Hrvaškem. Iz tega čisto objektivnega predloga je pa napravil dr. Triller neko politično demonstracijo, s katero je osmešil sebe, občinski svet in hrvatsko vprašanje. Namesto skupne enotne manifestacije celega občinskega sveta za hrvaško ustavo, je prilezla venkaj tista stara antipatija dr. Trillerjeva proti uredništvu našega lista. Dr. Triller je opravičeval svoje postopanje s tem, češ, da se ni predlog vložil v sporazumu z napredno večino. Kaj je morebiti liberalna večina kak jerob S. L. S.? Kdaj se je pa dr. Triller in njegova kompanija sporazumela o tistem protestnem shodu z našo stranko? In v deželni zboru in občinskem svetu ali liberalna stranka pride kdaj k našim ljudem in pravi to in to bomo predložili! Če torej sami tega ne delate, kako morete biti tako predrzni, da od nas kaj takega zahtevate? Kar je pa dr. Triller čenčal o naši delegaciji na Dunaju, na to je najboljši odgovor zahvala stranke prava dr. Šusteršiču in klubu v našem uvodniku. **Mislimo, da so ti močnejše desetkrat bolj merodajni in upravičeni govoriti in izreči svojo sodbo o zadostnosti naše podpore, kakor dr. Triller,** ki ni za hrvaško-slovensko skupnost ničesar še storil, kvečjem če je par kozarcev vina v ta namen spil in kakšen Hribarjev telegram podpisal na črnogorskega kralja. In kar velja o dr. Trillerju, to velja še v večji meri o tistih možakarjih, ki so za dr. Trillerjevo resolucijo glasovali. Ti vedo o hrvaško-slovenski vzajemnosti približno toliko, kolikor tisti učitelj v Trstu o zajcih, ki pravi, da jajca neso, zato, ker so o Veliki noči na razglednicah poleg pirhov tudi zajci slikani. In ti ljudje so se vsedli na sodni stol in sodili našo delegacijo! Na svetu je še mnogo ljudi, ki menijo, da se dan lahko spravi v mehove.

Čuvaj nastavlja disciplinirane uradnike. Vladni hrvaški list je prinesel 7. maja odlok, s katerim je bivši advokat dr. g. Kramer imenovan za javnega kraljevega notarja v mestu Karlovec. Bodoči notar je prišel svoj čas v disciplinarno preiskavo in je bil vsled sleparij odstavljen. Obsodba je bila potrjena tudi od najvišjega sodišča, a prejšnji ban Tomažič ga je kljub temu imenoval za advokata in sedaj je kraljevi notar. Diši po hrvaških razmerah.

Umrli je v fari Leše na Gorenjskem 76 let stara Marija Rozman, po domače »Janešcova mati«. Pokojnica — mati pok. nadučitelja Ignacija Rozmana — je bila vzor krščanske žene in matere. Lani je obhajala 50letnico poroke z možem, ki je še živ. Počiva naj v miru!

Umrli je v Novem mestu davkar g. Anton Vavpotič, star 51 let.

Polzkušen samoumor jetnika v vlaku. 16letni Friderik Lovre, bivši laborant iz Novega mesta, je bil nedavno obsojen v Novem mestu na dva meseca ječe. Iz ječe pa je ušel in se klatil pet tednov po svetu, ne da bi ga izsledili. Konečno je prišel zopet nazaj v roke pravice in včeraj zvečer ga je že spremeljal orožnik v Novo mesto, da bi prestal še nadaljno kazen. V vlaku pa je pri Grosupljem izpil malo steklenico, ki jo je imel napolnjeno z spiritom in mislil, da bi se zastrupil. Orožnik pa ga je s prihodnjim vlakom odpeljal nazaj v Ljubljano in ga oddal v deželno bolnišnico, kjer mu zdaj perejo želodec.

Slovenski socialisti v Ameriki. Jugoslovanski odsek socialno-demokra-

tične stranke v ameriških Zedinjenih državah je sklenil, kakor poročajo ameriški slovenski listi, povabiti pisatelja Etbina Kristana, edinega socialističnega člana ljubljanskega občinskega sveta in urednika »Zarjes«, naj pride v Zedinjene države na agitacijsko potovanje ob priliki predsedniških volitev. Denar v to svrhu je baje že nabran. Jugoslovanski odsek socialne demokracije v Ameriki je imel v letu 1911. 58 klubov s 1226 člani. V odseku so Slovenci, Hrvati in Srbi. V preteklem letu so vplačali na prispevkih 905 dolarjev.

Na cesti napaden. Dne 5. t. m. se je vračal Ferdinand Sterbenc iz Poljan po cesti v Brezje. Na cesti ga napade tolpa ponočnjakov in ga z ročicami neusmiljeno premikasti. Napadalci niso znani. Sterbenc je dobil hude poškodbe, ima tudi črepijno razbito. Pripeljali so ga v bolnišnico v Kandijo.

Zavrtni napad v Temečnici pri št. Vidu pri Zatičini. V nedeljo popoldne so šli temečniški župan Anton Grabljevec, posestnik na Grmu številka 2, star 36 let, njegov oče in neki iz Amerike prišli tovariši v zidnico na Čatežih vrh. Proti mraku so se vračali domov, sicer dobre volje, a trezni. Stopili so medpotoma še v gostilno. Tam pred gostilno je že razsajal 19letni pretepač iz Temečnice in kričal, da mu ni nič, če dva še nocoj podere. Anton Grabljevec je hotel svojega Amerikanca potegniti v sobo, a v tem trenutku izproži napadovalec dvakrat iz revolverja. Ena kroglica je zadela Grabljeveca, ki je začutil bolečino. Drugi dan so ga pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer so s pomočjo röntgenovih žarkov določili, da tiči kroglica med 6. in 7. rebrom. Gospodar je prišel popolnoma po nedolžnem in nepričakovano v to nesrečo.

Slovenec aretovan v Ameriki zaradi umora. Oblasti v Victor, Colo., so aretovale Slovenca Frank Rusa, doma nekje iz Ribnice, in Angleža William Edwardsa. Osumljena sta umora Jamesa Wardforda, katerega so našli mrtvega 16. t. m. Rus je star 23 let, Edwards 30 let. Rusa je aretoval v Colorado City šerif John Collins. Preiskava dožene, je-li bila aretacija opravičena.

Poročilo o semnju za kože in kožuhovino, ki se je vršil dne 5. in 6. t. m. v skladišču specijske in komisijske akcijske družbe »Balkan« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33. V prodajo je dšlo: 2000 suhih ovčjih koz po 1 K 80 v kg, 500 suhih govejih koz po 3 K kg, 100 suhih telečjih koz po 4 K 20 v kg, 500 suhih telečjih koz po 4 K 30 v kg, 200 osolenih telečjih koz po 3 K kg, 500 suhih jagnetovih koz po 1 K 70 v kg, 500 suhih kozjih koz po 1 K 70 v kg, 200 suhih srnejevih koz po 1 K 50 v do 2 K 10 v kg, 200 suhih jazbecevih koz po 4 do 5 K kg, 600 suhih zajčjih koz po 1 K komad; razven tega še nekatere kvalitete manjvrednih divjačin. — Denarni promet znašal je okrog 20.000 K. Čeravno se je vršil semenj v tem pregodnjem času, bil je vendar promet jako živahen. Prihodnji semenj za kože in kožuhovino se vrši 1. julija t. l.

Ljubljanske novice.

Ij K posvetovanjem o velikih mestnih zgradbah naj se povabi meščane in strokovnjake! V soboto 11. t. m. bo v občinski posvetovalnici neobvezno posvetovanje o načrtu poglobljenja Ljubljane. V včerajšnji seji občinskega sveta je koncem seje občinski svetnik Štefe opozarjal župana, da so doslej v škodo občine pri važnih zadevah steknili samo občinski svetniki glave skupaj in je potem to kot nezmotljivo obveljalo. Tako nezmotljivost ni prava, § 26. pravi, da se mora določiti, da se k takim posvetovanjem privzamejo zvedeni možje, ki niso občinski svetovalci. Ta določba naj se v korist mestne občine odslej izvršuje. G. župan naj dovoli, da načelniki v občinskem svetu zastopanih strank povabijo k posvetovanju take močje. To bo le v korist mestni občini. — Župan je izjavil, da ga bo zelo veselilo, če načelniki klubov to izvrše. — Tako je zopet le v korist mestne občine izpremenjeno nekaj, kar bi se že davno moralo izvrševati, kar je doslej liberalna večina namenoma meščanom zamaščevala. Take stvari kot hotel Tivoli in druge take sijajne zgradbe, ki tako obremenjujejo Ljubljano, bi se vse drugače izvršile, če bi imeli ob pravem času tudi meščani in strokovnjaki besedo in bi liberalni občinski svetniki ne stali na stališču nezmotljivosti. Zastopstvo S. L. S. v občinskem svetu je torej v korist občine odprlo pota ki so bila doslej zaprta.

Ij V včerajšnji seji občinskega sveta je naznanil župan, da so dediči pokojnega viteza Gorupa darovali 3000 kron za mestne uboge. Ta plemeniti dar je občinski svet sprejel z največjo hvaležnostjo.

Ij Avtomobilna nesreča. — Povožen otrok. Včeraj okoli pol 5. ure popoldne se je na državni cesti na Viču zgodila nesreča z avtomobilom. Pred avtomobilom nadporočnika barona Möhseja iz Brna, ki je prihajal iz Opatije in ki se je udeležil tekmovalne vožnje Berolin—Opatija, se je v neposredni bližini Andrettove tovarne splasil v kmečki voz vprežen konj, ki je voz prevrnil. Nadporočnik je takoj ustavil voz, vendar pa ni mogel več preprečiti, da bi ne šel voz preko 3inpolletne deklice Terezije Alič iz Notranjih gor, ki je sedela na vozu. Otrokova mati je še pravočasno skočila prej z voza. Z nadporočnikom Möhsejem so bili v avtomobilu še inženir Ernest Schiler iz Brna in dva šoferja. Težko poškodovano deklico je prepeljal po nesreči nadporočnik z avtomobilom v ljubljansko deželno bolnišnico.

Ij Ginljiva smrt. Danes je izšla zadnja številka »Jutra«, ki obsega samo eno stran tiska. Na prvi strani je natisnjen samo »Jutrov« testament »V slovo«, v katerem se ginljivo poslavlja od vseh nehvaležnih ljudi, ki ga niso hoteli dalje plačevati. Konstatiramo da je »Jutrova« smrt, dasi je bilo njegovo življenje grdo, jako spokorna, kajti ginljiva je »Jutrova« lobodja pesem v prozi: »V zadnji uri se spravi človek s celim svetom in tudi »Jutro« odpušča predno umre — svojim sovražnikom«. Nikakor pa ne moremo pritrditi »Jutrovemu« mnenju, da je največja njegova zasluga bojno razvijanje slovenske žurnalistike, kvečjemu je njegova zasluga bojno razvijanje liberalnih časnikarskih tiskarniških dolgov. Na koncu svojega slovesa pa pravi »Jutro«, da se morda vendar le še zgodi čudež in da zna morda vendarle še kdaj iz groba vstati. To se pa menda ne bo tako hitro zgodilo, ker leži pod ogromnim bremenom »Učiteljske tiskarne«.

Ij Nova konkurenca liberalnim revijam. Liberalne revije so dobile zopet novo konkurenco. Dosedanji »Jutrov« urednik g. Milan Plut se je »odločil« izdajati tedensko revijo »Slovanski Jug«, če bo kdo tako naiven, da pošlje naprej vsaj četrtletno naročnino. Pa bo menda malo takih naivnežev. »Slovanski Jug« je samo za g. Pluta nujno potreben.

Ij Umrli je gđca. Ivana Srebot, prodajalka I. delavskega konsumnega društva. Žalujočima spoštovanima rodbinama Srebot in Kalan naše iskreno sočutje! — Pogreb bo jutri v petek, dne 10. maja ob pol 6. uri zvečer iz Ravnikarjeve ulice št. 15 (Stari Vodmat).

Ij Deklica se ubila. Včeraj popoldne okoli pol 5. ure je v hiši št. 1 na Rimski cesti v II. nadstropju šla 3inpol leta stara hčerka korkoreza Jožefa Keltnerja — Jožefa iz kuhinje na hodnik, zlezla med 15 cm oddaljene železne drogeve kjer je padla na kakih 10 m visoko dvorišče ter tam takoj mrtva obležala. Ponesrečenico truplo so na odredbo policijske komisije prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Ij Prijet tat. Včeraj popoldne je na trgu iz neke stojnice kradel galanterijsko blago 17letni Alojzij Peše, rodом iz Delnice na Hrvaškem. Pri dejanju pa ga je zapazil detektiv in ga aretoval. Oddali so ga sodišču.

Ij Vol splasil. Ko je včeraj gnala po Tržaški cesti proti Dobrovi posestnikova hči Marija Oražnova vola, je za njo peljal nek avtomobil. Vol se je splasil in se vrغل v jarek ob cesti ter se pri tem tako poškodoval da ni mogel več naprej. Vola so nato prenesli v nek bližnji hlev, kamor ga je prišel iskat nek mesar.

Telefonska in brzojavna poročila.

LIČKA ŽELEZNICA.

Dunaj, 9. maja. V tej zadevi je med ogrskim in avstrijskim referentom dšlo do ugodnega preobrata. Središče dogovorov je junktim, da se osigurajo obe progi, lička in kosiško-oderberška. Za ličko železnico se najprej zgrade hiše za osobe in vodovodi. Začelo se bo z gradnjo leta 1913., končalo pa z deli leta 1918.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 9. maja. Grajalni odsek se je danes sešel. Seja je proglašena za tajno. Upa se, da se častne zadeve poravnajo z izjavami.

BOSENSKI ODSEK.

Dunaj, 9. maja. Bosenski odsek je zboroval danes pod predsedstvom dr. Kreka. Na poročilo poslanca Redlicha je odsek sprejel vse na aneksijo Bosne in Hercegovine nanašajoče se predloge.

KAJ JE NA RHODOSU?

Carigrad, 9. maja. Brzojavka valija iz Smyrne, po kateri bi Italijani imeli na Rhodosu 1000 mrtvih in ravno to-

liko ranjenih, doslej še ni potrjena. Skoro gotovo je ta vest pretirana. Iz Rima to vest odločno dementirajo, ravno tako vest, da je laško brodovje pred Lemnosom.

IZGNANI ITALIJANI.

Carigrad, 9. maja. Ministrski svet je sklenil, da se izžene vse Italijane iz vilajeta Smirna v štirinajstdnevnom obroku.

MAŽARSKI DELEGATI PRI LUKACSU.

Budimpešta, 9. maja. Lukacs je sprejel hrvaško-mažaronske delegate, ki so se mu poklonili pod vodstvom grofa Pejacevicha. Pejacevich je rekel Lukacsu, naj bi na Hrvaškem upostavil red. Lukacs je odgovoril, da kadar bo v ogrskem parlamentu napravljen red, tedaj bo poizkušal, da se upostavi red tudi na Hrvaškem. Nato so delegati šli pozdravit ministra Josipovicha.

NOVA VOLILNA PRAVICA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 9. maja. Po Lukacsevi volilni reformi bi se razširila volilna pravica na 2.500.000 volilcev, glasovanje bi bilo splošno in enako, tajno samo za mesta in delavske kolonije, ostalo pa javno. Ta predlog bi po kompromisu prišel z vojno reformo na dnevni red jeseni. Zasedanje ogrskega državnega zbora je bilo včeraj odgdeno.

VELIKE POVODNJI NA TIROLSKEM.

Inomost, 9. maja. Na Tirolskem so velike povodnji. Promet med Dunajem in Inomostom je na državni železnici na dveh krajih prekinjen.

Dunaj, 9. maja. Silne povodnji so na Predarliskem, Solnograškem in Tirolskem. V Inomostu sta mestna dela Hötting in Maria Hilf pod vodo. Železniška mostova pri Saalfeldnu in St. Johannu je voda odnesla, promet med Weithofnom in Kitzbühlom je ustavljen. Več krajev je pod vodo, tako n. pr. Mittersill, Leganek, Bludeniz je v nevarnosti. Tudi Schwaz je v nevarnosti. V oba kraja so odšli vojaki.

BOJ DUNAJSKE POLICIJE Z VLOMILCI.

Dunaj, 9. maja. V II. okraju na Taborsstrasse se je vršil skoro popolnoma po vzorcu pariških apašev boj dunajske policije z vlomilci, ki so vlomili v neko vinsko pivnico. Vlomilci so streljali na policiste, policija na vlomilce. Končno sta se dva vlomilca udala, tretji si je pa pogнал kroglo v glavo in je med vožnjo v bolnišnico umrl.

IZ PRUSKE ZBORNICE S POLICIJSKO SILO IZGNANI POSLANEC.

Berolin, 9. maja. V pruski zbornici se je danes pri govoru poslanca Schiffererja, ki je zahteval agilnejše nemško naseljevalno delo med Poljaki ter je napadal Poljake in socialne demokrate, socialno-demokratični poslanec Borhardt s stopnišča pred predsedniško tribuno z medklici vmešaval. Predsednik ga je opominjal, naj preneha z medklici in naj zapusti prostor. Borhardt se ni udal in je nadaljeval z medklici. Predsednik je Borhardta izključil od treh seji. Ker se ni udal in ni hotel oditi, poklical je predsednik v zbornico policijskega poročnika in 10 policistov z naročilom, naj poslanca siloma odstranijo. Predsednik poslancu: Pozivam Vas sedaj, da se odstranite. Borhardt: Ne! Nato je pozval predsednik policijskega poročnika v dvorano. V dvorano je prišel policijski poročnik s šestimi stražniki. Trikrat je policijski poročnik poslanca zaman pozval, naj mu sledi. Poslanec mu je vsakikrat odgovarjal: »Opozarjam Vas na kazenski zakon, po katerem zagreši hudodelstvo, ki poslanca siloma odstrani.« Poročnik: »Jaz to vem, če se pa ne odstranite, porabim silo.« Nato je policija poslanca siloma iztirala iz dvorane. Kmalu nato se je poslanec zopet vrnil v dvorano, a je bil ignoriran.

KOZE V PRAGI.

Praga, 9. maja. Sanitetna oblast je konstatirala, da so bile koze, ki se sedaj širijo po Pragi, zanešene iz Benetk.

KUGA NA KITAJSKEM.

Honkong, 9. maja. Kuga se silno širi. Od 800 obolelih jih je umrlo 650.

HITRO SE JE POTOLAŽILA.

New York, 9. maja. Udova po milijonarju Astorju, ki je utonil na »Titanicu«, se je zaročila s sinom pisatelja Rostanda.

KNJIGOTRŽTVO.

Spominki prvega svetega obhajila. Zelo lepo izvršene slike v obliki 28½ × 19 ½ cm s slovenskimi napisi in prostorom za vpis prvoobhajanjevega in darovalčevega imena se bodo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani po zelo nizki ceni 20 v izvod. Isti spominki se dobe tudi pod celuloidom po 90 v in izvod.

Obe izvršitvi napravita kljub nizkih cen vtis dragocenega darila.

Novi brevir. Takozvani idealbrevir je na razpolago v Katoliški Bukvarni in ima obliko $17\frac{1}{2} \times 10\frac{1}{2}$ cm, pri tem je pa jako tenak in se lepo vleče po žepu, ne da bi količkaj oviral. Brevir velja vezan v štiri zvezke v najfinejšem šagrinu 48 K; poprij se računa posebej in velja ljubljanski 3 K 60 v, lavantinski 2 K 40 v, goriški 3 K 25 v, tržaški 3 K 60 v, krški 2 K 88 v, ogrski 2 K 45 vin.

Nove večbarvne slike sv. Očeta Pija X. v velikosti 75×58 cm, so ravno izšle in se dobe v Katoliški Bukvarni po 3 K 60 vin. Izvod. Slika je umetniško dovršena ter obraz sv. Očeta jasno črtan in izrazit. Slika bo delala kras najlepši sobi, radi česar jo priporočamo vsem slojem v nabavo. Cena je izredno nizka.

Gospod

UBALD PL. TRNKÓCZY
lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za pokušnjo 1 zavoj Vašega „Sladin-čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim „Sladnim čajem“ (znamka „Sladin“) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še nadaljnjih 6 zavojev Vašega „Sladnega čaja“, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,
lesni trgovec.

179

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 9. maja 1912.

Pšenica za maj 1912	11-70
Pšenica za oktober 1912	11-30
Rž za oktober 1912	9-56
Oves za oktober 1912	9-98
Koruza za maj 1912	9-20
Koruza za julij 1912	9-18

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le šteesker-
pferl milje mliešo mila Bergmanna & Co., Tešin ob Labi.
Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 441

Proda se enonadstropna hiša

v njej se nahaja trgovina s specerij-
skim blagom. Trgovina obstoji že 20
let. Poizve se Kapiteljska ulica 7/I.

Hiša na prodaj

s 4 sobami ter prodajalno in trgovino z vinom in
trema kletmi, zraven lep in velik zelenjadni vrt.
Vse v jako dobrem stanu. Cena po dogovoru. Več
pove uprava „Slovenca“ pod št. 1202.

Proda se skoro nova, komptoarska

pisalna miza

Ogleda se pri A. Sušniku, trgovcu,
Zaloška cesta 21. 1466

Trganje, revmatizem

Bolniki, ki ste zaman iskali pomoči, poskusite
moj čaj; zanesljiv uspeh. Zavoj K 3-50, dvojni
K 5-—, Karol Illek, tovarnar, Šternberg, Morava.

Pekovski vajenec

se sprejme takoj z dobro oskrbo
in obleko. Potnina se povrne.

Dunajska pekarna Pauer, Opatija.

Trgovski učenec

se takoj sprejme v trgovini z me-
šanim blagom pod ugodnimi po-
goji. Franc Ks. Goli v Idriji. 1443

Kovaški pomočnik

se takoj sprejme na Fužinah pri Ljub-
ljani. Anton Bobnar, kovaški mojster.

Hiša naprodaj!

Nova, enonadstropna hiša, s 6 sobami,
3 kuhinjski, kletjo in k pekariji spa-
dajočimi prostori, živinskimi in svinj-
skimi hlevi, na lepem, zelo prometnem
kraju, na razpotju okrajnih cest, zelo
pripravna za vsako obrt se prodaja pod
ugodnimi pogoji. Zraven hiše je lep
zelenjadni vrt. V hiši je pekarija in
mala trgovina. — Ponudbe na upravo
lista pod »1497«. 1497

Hiša

s 6 sobami, vrtom in
pritiklinami se iz pro-
ste roke prodaja. Rožna
dolina št. 227 pri Ljubljani. 1344

Trideset oralov lepo zaraščene gozda 1346

z lepo, eno- z 8 sobami in 2 kuhinjama
nadstropno vilo tik deželne ceste v št. Mar-
tina pri Rožniku se takoj prodaja. Cena 13.000 K.
Več pri J. Vosporniku, v Podravljah, Koroško.

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom,
svetilkami, podobami in zrcali po
najnižjih cenah

se priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nim cerkvenim predstojništvom za lastno

■ umetno izdelovanje ■
slikanih cerkvenih oken.

Nacrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

Naznanilo.

Konkurzna masa I. Bončarja da v najem takoj lep

lokal za prodajalno

oprava za prodajalno z moko.

Vprašati je v pisarni konkurznega upravitelja dr. Ivana Šusteršiča, Miklošič-
čeva cesta št. 6. 1495

Vprašajte Vašega zdravnika!

Salzschlirfski Bonifacijev vrelec

zdravi trganje in temu sorodne bolezni. Nedosežen v svojem učinku.

Natančnejše prospekte, priznanja itd. zastonj od

Rosanis & Winter, Dunaj III, Marxergasse št. 8.

Glavna zaloga v Ljubljani: Mih. Kastner in A. Šarabon; dobi
se tudi v vseh lekarnah in drogerijah.

Razglas

Št. 1476/V. u.

o štetju konj, voz in motornih vozil.

Po razpisu c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 19. februarja 1912,
št. 2953 se ima letos obnem s klasifikacijo konj, ki se vrši za mesto Ljubljano
dne 23., 24. in 25. maja, tudi vršiti:

- a) splošno štetje konj,
- b) štetje voz in
- c) štetje motornih vozil.

Vsak lastnik ima potemtakem naznaniti vse svoje konje, neglede na
njih starost ali druge okolnosti, po naznanilnicah, ki se obnem razdeljujejo
posestnikom konj,

do 17. maja 1912

mestnemu magistratu v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu.

Tiskovine se dobivajo v omenjenem uradu.

Vsak lastnik konj in voz dobi tudi po en naznanilni list o vozilih, ki
naj se vpošlje — natančno izpolnjen — tudi do 17. maja t. l. omenjenemu uradu.
Naznanilnice o motornih vozilih se razdele pozneje.

Lastniki konj, voz in motorjev, ki opuste naznanitev, se kaznujejo po
ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200 K
ali z zaporom do 20 dni.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. maja 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar, l. r.

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasi, inleti, platno, rjuhe,
damašti, kriseti, brisače, robei, za poletno sezono
batisti, atlas, deleni, svila, višnjeva tkanina, blago
za damsko in moške obleke, kupite najceneje pri
izdelovalcu

JAROSLAV MAREK ročna tkalnica in
razposiljalnica

v Bistri št. 45 pri Novem Mestu ob M. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto!

V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja,
kanafasa, delena itd. in razposiljam v zavojih po
40 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju.
Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

Dopisuje se slovensko. 1311

V enem letu nad 300 prizemalnic iz Slovenije.

Odda ali prodaja se takoj lokal v Prešernovi ul.

Poizve se pri I. slovenskem
pogr. zavodu Josip Turk.

Organist

za večjo župnijo na Kranjskem
se išče. Nastop 1. avgusta. Plača
brez stanovanja 700 K, ali 600 K
in stanovanje. Ako je v družini
kak dober pevec, dobi posebno
nagrado. — Pismene ponudbe pod
»649« na upravnništvo „Slovenca“.

Finii, zelo ceni, modni

DAMSKI SLAMNIRI

se dobijo pri g. l. Podboju p. Sv. Petru
v Ljubljani, tudi žalni, vel. zaloga itd.

1462

Tovarnar.

Prileten hlapec,

dobro vaje kmetijstva in živine, po-
sebnost konj, ki zna napraviti, oziroma
vsakovrstno kmetijsko orodje, želi vsto-
piti v službo, najraje v kakem župnišču
na deželi. — Naslov pove uprava lista
pod številko »1478«. 1478

Cennakup

Ako se naznani, kaj se potrebuje, pošljem
vsakemu ostanke dobre domače tkanine,
kot: kanafase, oksforde, cefire, platno,
tkanine, delene, krisete, brisače, saten,
pisano tkanino itd., franko po povzetju

40—50 m I. kakovost K 17—

40—50 m II. kakovost K 22—

Fran Maršik, domači tkalec,
Češka Čerma, pošta Nachod, Češko.

Išče se pridna, poštena, zanesljiva

kuharica

srednje starosti za gostilno. 1472

Vstop takoj. Plača po dogovoru.
Naslov pod 1472 pri upravi lista.

Ne kupujte ur

predno si niste ogledali ure z znamko

„Tup“

precizni, elegantni, nedosežni izdelek.

Edina zaloga:

LUD. ČERNE

zlatar in trgovec z urami

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Geniki brezplačno.

1236

Naprodaj je

KOBILA

za ježo in vožnjo VOZOV.
in dva pol pokrita
Več se izve v Kolodvorski ulici št. 6,
Ljubljana. 1467

Stanovanja

z dvema in štirimi sobami se oddajo.
Več pove kamnosek Vodnik, Ko-
lodvorska ulica. 1465

Pisarniška moč

se sprejme. Prednost imajo ože-
njeni penzionisti. Plača po do-
govoru. — Prva kranjska mi-
zarska zadruga v št. Vidu nad
Ljubljano. 1689

Učenec

se sprejme za podobarsko in po-
zlatarsko obrt pri DRAGOTIN
HROVATU v Domžalah. 1419

Gotovi damski kostumi
vrhnja in spodnja krila

v vsaki ceni in barvi in največji izberi.

Moderni damski klobuki

945

za šport in potovanje iz angleškega blaga, svile in platna.

Auto aube in pajčolani, igle za klobuke.

:: Bluze ::

pralne, čipkaste, svilene voile in volnenega blaga.

Hišne halje.

Potovalni plašči.

Otročji platneni klobučki

slamniki in matrosen čepice iz sukna, listra in pique.

Pralne obleke, majce, predpasniki, nogavice itd. itd.

Za žalovanje

črni kostumi, bluze razne vrste, vrhnja in spodnja krila

plašči, pletene jope, klobuki, pajčolani

rokavice, flore in vse druge žalne modne predmete trakove za vence

P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte

št. 13.192.

1469

Razglas.

Po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 18. aprila t. l., št. 8372 se opozarja prebivalstvo mesta Ljubljane, da je letos takozvano **hroščovo leto**. Podzemeljski ogrci **rjavega hrošča** so napravili zadnja leta po nasadih, njivah, travnikih, vrtovih, gozdih in vinogradih veliko škodo, ker so izpodjedali korenine; zdaj pa objedajo hrošči mladozeleneča drevesa, rastline, trte, zlasti pa sadno drevje ter pokončavajo vse bodoče pridelke.

Zato je v živo korist ljudstva, da pokončuje rjavega hrošča z vso silo in na vse načine. Najlaže se pokončujejo hrošči v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah, dokler še ni gorkega solnca in dokler sede hrošči leni po vejah in rastlinah.

Ob tem času je najuspešneje otresati jih v rjuhe ter jih zmetati v vreče, ki naj se na to pomešani z neugašenim apnom namočijo ali skuhamo in posuše na solncu. Na ta način pokončani hrošči so tečna piča perutnini.

Opozarja se prav posebno, da je treba hrošče pokončavati najbolj prve pomladne tedne, ko začno letati in pa ko nehajo frčati, ker je tedaj med njimi največ babil.

Deželni odbor plača siroške za neugašeno apno in njegovo vožnjo ter daje prispevke za rjuhe in vreče, ki so za nabiranje rjavih hroščev potrebni. Račune je predložiti mestnemu magistratu do konca junija t. l., da jih odpošlje deželnemu odboru.

Ljubljansko prebivalstvo se pozivlja v lastnem interesu, da pomaga pokončavati škodljivega hrošča in da k temu poslu navaja in vzpodbuja tudi mladino.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 25. aprila 1912.

Zupan:

dr. Ivan Taučar l. r.

Zaprto kegljišče in prostor za balicanje.

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem 6. maja prevzela staroznano

„Perlesovo restavracijo“

Kuhinja izborna. Vina pristna. Vedno sveže pivo. Kava, čaj in razne žgane pijače.

Gostilna je odprta vsak dan ob 5. uri zjutraj.

Sprejemajo se abonente na hrano.

Za obilen obisk se priporoča

Ivanka Matjan
restavraterka.

1470

Separirana soba, pripravna za klubove seje.

Senčnat vrt in velik salon.

Točna postrežba. Cene zmerni.

Vse predmete železninske stroke

dobite najceneje pri

veletrgovini z železnino „**MERKUR**“

Peter Majdič, Celje.

Solidno blago!

1251

Postrežba točna!

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in zjedinenje v novo posojilo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. Dopisi na **CIRIL GLOBOČNIK**, nadzornik nizozemske zavarovalnice, Ljubljana, Elizabetna cesta 4. Prošnje samo pismeno. 1421 (Za frankature naj se priloži znamk za 30 vin.)

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v št. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: **Narodnogospodarska revija »Časa«**. Dalje »**NAŠ OTROK**!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, št. 2, koncem maja 1907. — Potem: »**NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA**!« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. št. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »**SLADIN**« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »**SLADNI ČAJ**« 1 zavojček z 1/4 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani **lekarna Trnkóczy**, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogliške cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon št. 190.

Priporočam domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

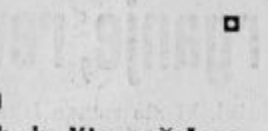
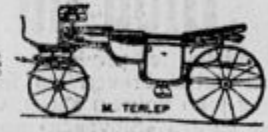
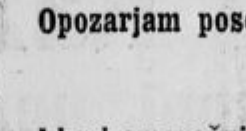

Bivši dolgoletni delovodja trdke Keršič

Matija Terlep

sedaj samostojni

izdelovatelj vozov,
podkovni kovač itd.

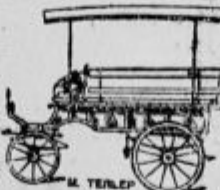

se vljudno priporočam slavnemu občinstvu in prosim za zaupanje katerega ste mi kot delovodji imenovane trdke izkazovali. Potrudil se bom z največjo skrbnostjo in jamčim za solidno in trpežno delo kakor tudi primerno nizke cene. Postrežba točna.

Opozarjam posebno na svojo novo pripravo za

avtogensko varenje,

ki mi omogočuje izvrševati vsa popravila na predmetih iz litega železa (gridli) in vsake druge kovine. Posebno zamorem popraviti ubite dele poljedelskih in drugih strojev, avtomobilskih motorjev itd.

Delavnica:
Celovška in Sv. Jerneja cesta
Šiška pri Ljubljani. 1388

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Mladne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.